

Høringssvar Faglige prioriteringer

”1. Er det vesentlige feil i materialet eller tabellene, som i betydelig grad vil endre resultatet av analysen?”

I AKH kan ikke se at materialet eller tabellene inneholder vesentlige feil slik dette er definert i spørsmålet. Instituttet vil imidlertid bemerke det problematiske ved at målingen av forskningsstyrke i så stor grad er tilbakeskuende, i den forstand at tallene legger måling av forskningsstyrken til miljøene i perioden 2008–12 til grunn for hvilke fag som skal tilføres budsjettmidler gjennom faglige prioriteringer i årene fra 2015. Fag som nylig har vært gjennom generasjonsskifter eller andre fornyelsessprosesser der mindre produktive forskere har blitt erstattet av høyproduktive, vil således bli behandlet som om fagmiljøet fortsatt bestod av staben fra 2008–12. Det kan også tenkes at et fagmiljø kommer ut som høyproduktivt på grunn av publikasjonene, forskningsmiddelakkvisisjonen eller veiledningsinnsatsen til forskere som har gått av eller vil falle for aldersgrensen før den faglige prioriteringene vil tre i kraft. Gitt de store produktivetsforskjellene mellom ulike forskere innenfor samme fagfelt, er en formodning om at forskningsproduktivitet overføres til eventuelle etterfølgere, vanskelig å underbygge.

I noen grad er misvisninger som følge av slike *tidslag* trolig umulig å unngå. Ved å fjerne fra tallgrunnlaget forskere som ikke er ansatt etter 2014, ville imidlertid en vesentlig misvisningskilde – nemlig forskningsinnsatsen til FVA som vi vet at ikke lenger er en del av fagmiljøet – vært fjernet. En måte å redusere den andre misvisningskilden på, ville vært å ikke begrense datagrunnlaget til publikasjoner med UiO-adresse, men å inkludere alle vitenskapelige publikasjoner i telleperioden der HF-ansatte FVA per f eks 1.1.2013 står som forfatter. Dette ville fange opp produktiviteten til nyansatte bedre enn om man begrenser perioden de teller med, til årene etter de ble ansatt ved HF.

Om ovenstående korreksjoner i betydelig grad ville endret resultatet av analysen av forskningsstyrke, er ikke mulig å si uten å gjennomføre en slik alternativ analyse. Dette er et omfattende arbeid, som rimeligvis ligger utenfor IAKHs eller andre enkeltinstitutters kapasitet nå, og som vi ikke har illusjoner om at fakultetet vil gi seg inn på i denne omgang. Vi melder likevel inn synspunktet, ut fra et ønske om å bidra til å forbedre datagrunnlaget for neste faglige prioriteringsprosess.

”2. Er det andre skjønnsmessige vurderinger som bør trekkes inn for å oppfylle de vedtakene og intensjonene som er lagt til grunn for prosessen?”

I høringsbrevet uttrykker fakultetet at formålet med høringen er "å kvalitetssikre datamaterialet som ligger til grunn for analysene av forskningsstyrke og ev. også utfylle analysen med skjønnsmessige vurderinger" (vår uth.). På dette forholdsvis snevre området (analysen av forskningsstyrke alene) har IAKH ingenting å anføre ut over betenkelighetene under pkt 1 ovenfor. Instituttet vil likevel benytte anledningen til å bemerke at det har vært til dels stor forskjell mellom både taimingen og gjennomskueligheten i måten forskningsstyrken har blitt målt på (selv med manglene påpekt under svaret på spørsmål 1) og den delen av prosessen som gjelder studiekvalitet og forsterkede masterprogrammer. I det hele synes studiedelen av prosessen å ha et sterkere *ad hoc*-preg enn forskningsdelen har hatt. Kriteriene for studieelementene har gjennomgående blitt operasjonalisert på et senere tidspunkt – om i det hele. Dette kan skape et inntrykk av en slags vilkårlighet i denne delen av den faglige prioriteringsprosessen.

Inntrykket forsterkes av uklarheten mht hvor stor andel av fakultetets virksomhet som skal tilgodeses på grunnlag av de faglige prioriteringene. I dag er ca 40 % av HFs virksomhet faglig prioritert. I fremleggsnotatet til fakultetsstyremøtet 13. april anslo dekanen at dersom rundt 30 % av virksomheten ble prioritert på grunnlag av basismodulen forskningsstyrke justert for studiekvalitet, ville de to tilleggsmodulene – forsterkede masterprogrammer og tematiske satsingsområder – føre til at "antall FVA som faller inn under et prioritert område, vil bli noe høyere enn i dag". Det ble presisert at "fag som prioriteres gjennom basismodulen, også [vil] kunne inngå blant masterprogrammene som skal forsterkes" – hvilket innebærer at dekanen ikke forestilte seg at de forsterkede masterprogrammer skulle være forbeholdt fag som prioriteres gjennom basismodulen. Dekanen foreslo at fakultetsstyret skulle "vedtar at maksimalt 30 % av fakultetets virksomhet prioriteres basert på forskningskriteriene i basismodulen inkludert den påfølgende studiekvalitetsvurderingen, og ber dekanen komme tilbake med et mer presist anslag når analysene av basismodulen og studiekvalitet foreligger." Styret så gjorde. De fagmiljøene som fakultetsstyret 21. juni vedtok å innhente studiekvalitetsrapporter fra – åpenbart under den forutsetning at det var blant disse som de forsterkede masterprogrammene ville velges – omfatter imidlertid kun 30 % av fakultetets virksomhet. I fremleggsnotatet skriver dekanen at "[f]lere større miljøer plasserer seg rett under grensen på 30 %. Ingen av disse er imidlertid bedt om å levere studiekvalitetsrapporter. Det synes mao som om fakultetsledelsen nå – i motsetning til i april – mener at å bli prioritert på grunnlag av forskningsstyrke er en forutsetning for å kunne bli et forsterket masterprogram.

IAKH anser at den forutsetningen som etter junimøtet synes å ligge til grunn for tenkningen om forsterkede masterprogrammer, ikke følger av de vedtakene og intensjonen som er lagt til grunn for tidligere trinn i den faglige prioriteringsprosessen. Instituttet vil påpeke at satsingen på forsterkede masterprogrammer i dekanen notat til fakultetsstyremøtet 7. desember 2012 ble presentert som en *tilleggsmodul*, ikke som en del av basismodulen, og at intensjonen skulle være å ivareta et "dynamisk element" i prosessen. Gitt at vekten på dokumentert forskningsstyrke har et tilbakeskuende preg (jf pkt 1 ovenfor), synes ønsket om et mer fremadskuende element å være rimelig. Den nye forståelsen av forholdet mellom basismodulen og de forsterkede masterprogrammene gjør at tilleggsmodulen fanges av en måling av fortidig forskningsstyrke. Instituttet vil beklage dette. Idet vi understreker den store betydningen av studier/utdanning (inkludert lektorutdanning) for UiOs og HFs plass i samfunnet (og i budsjettene), uttrykker vi et håp om at dette elementet i fakultetets virksomhet får større plass i neste faglige prioriteringsprosess.

Ett siste moment, som også ligger utenfor analysen av forskningsstyrke. Slik høringsspørsmålene er utformet, inviterer de ikke til synspunkter på virkemidlene: hvilke fordeler som vil bli de faglig prioriterte fagene til del. IAKH registrerer at ingen av fakultetets store skolefag (nordisk, historie, engelsk, tysk, fransk) ser ut til å bli faglig prioritert. Hvis virkemidlene innebærer at det kun er de prioriterte fagene som vil kunne gjøre seg håp om å bli tilgodesett med fakultetets PhD-stipendier, risikerer de store skolefagene å miste det tilskuddet til faglig fornyelse som stipendiater innebærer. IAKH vil påpeke de uheldige konsekvensene dette vil kunne ha for HF som lektorutdanningsfakultet – og dermed i sin tur for fakultetets økonomi og posisjon – og ber fakultetsledelsen vurdere hvilke muligheter som finnes til å motvirke slike konsekvenser.